

**2022-
2025**

Vestdansk
Videnscenter for
Neurorehabilitering
www.vicneuro.dk

Lene Bastrup
Jørgensen, revideret
010222

Hospitalsenhed Midt,
Region Midtjylland

VIRKSOMHEDSGRUNDLAG

VESTDANSK VIDENSCENTER FOR
NEUROREHABILITERING

VIC

Indhold

Summary af Virksomhedsgrundlag	2
1. INTRODUKTION.....	3
2. FORMÅL MED ViC.....	3
3. VISION.....	3
4. MISSION	3
5. VÆRDIER	3
6. GRUNDLAG OG RAMMER FOR ViC.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.1. Neurologi og neurorehabilitering i Danmark.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.2. ViC - en paraplybetegnelse for allerede eksisterende aktiviteter	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.3. Definition af rehabilitering	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.4. Tilgang og arbejdsmetode	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.5. Metoders grundlag og betydning	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6.6. ViC's særlige opgaver	4
7. SUCCESKRITERIER FOR ViC	5
8. ORGANISERING.....	5
9. STRATEGISPOR	5
REFERENCELISTE	7

Summary af Virksomhedsgrundlag

Vision

ViC's hovedopgave er **med viden og udbredelse af denne** at sikre optimale neurorehabiliteringsforløb for patienter og pårørende uanset, hvor de er i deres rehabiliteringsforløb. ViC skal derfor være et kraftcenter, som sikrer, at den bedst tænkelige viden om neurorehabilitering er tilgængelig og brugbar for sundhedsprofessionelle, patienter og deres pårørende, patientorganisationer, fagpolitiske fora samt virksomheder på tværs af hospitaler, sektorer, regioner og landegrænser.

ViC er for nuværende et Region Midt initiativ med det klare mål på sigt at blive et videnscenter, som består af og understøttes af interessenter på tværs af alle Vestdanske regioner.

Mission

ViC skal indsamle, systematisere og formidle forsknings- og erfaringsbaseret viden om neurorehabilitering af patienter med medfødte og erhvervede sygdomme i hjernen, rygmarv, nerver og muskler. Dette i et tæt og systematiseret samarbejde med neurologiske afdelinger i Region Midtjylland, kommuner, almen praksis og øvrige samarbejdspartner i Vest- og Østdanmark.

Aktører indenfor klinik, uddannelse, forskning og innovation med et i forvejen etableret samspil med patienter og pårørende bidrager alle ind til ViC's mission.

Værdier

ViC arbejder ud fra Region Midtjyllands værdier: Dygtighed, Dialog og Dristighed. Grundlaget er respekt for det enkelte menneskes muligheder og et helhedsorienteret fokus på funktion i stedet for sygdom. Arbejdsmetoder er samarbejde, den lærende tilgang og innovation.

Strategispor for 2021-2025

Der er to overordnede strategispor med følgende overordnede opgaver:

I: Indsamle og systematisere med overordnede opgaver:

- Skabe overblik over allerede udarbejdede og gældende oversigter for viden og praksis
- Udarbejde oversigter for viden og praksis, hvor det mangler og er muligt
- Skabe overblik over allerede eksisterende databaser på tværs af lande, regioner og sektorer
- Opbygge en ny fælles datainfrastruktur herunder database hvis relevant

II: Formidle med overordnede opgaver:

- Stå for massekommunikation og dialogbaseret kommunikation af viden og praksis:
 - Formidle de etablerede oversigter for viden og praksis
 - anbefal udvikling af områder, som mangler viden og vidensbaseret praksis
 - Kontinuerligt gøre opmærksom på værdien af datadrevet neurorehabiliteringspraksis
 - Sikre en stærkere profilering af neurorehabilitering
 - Transformere og formidle forskningsbaseret og praksisviden igennem dialogbaseret kommunikation som workshops, seminarer, konferencer med faglige selskaber og Videnscenter i Østdanmark

Indenfor de to strategispor vælges konkrete indsatser, der over tid og efter behov udbygges eller erstattes af andre indsatser. Patienter og pårørende vil kontinuerligt være centrale samarbejdspartner i valg af indsatsområder.

1. INTRODUKTION

Ambitionen om at opbygge et fælles Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering (ViC) er opstået i Hospitalsenhed Midt mellem Regionshospitalet Hammel Neurocenter (RHN), Vestdansk Center for Rygmarvsskadede, Regionshospitalet Viborg (VCR) samt Neurologi, Regionshospitalet Viborg.

Med afsæt i ønsket om at opbygge et endnu stærkere rehabiliteringstilbud, ønsker disse parter at samle det omfangsrige videns- og erfaringsgrundlag i et videnscenter med allerede velkonsoliderede funktioner som højtspecialiseret rehabiliteringspraksis, uddannelsesaktiviteter samt forsknings og -innovationsmiljøer.

2. FORMÅL MED ViC

ViC's hovedopgave er **med viden og udbredelse af denne** at bidrage til øget lighed i neurorehabiliteringstilbud og herunder sikre optimale neurorehabiliteringsforløb for patienter og pårørende uanset, hvor de er i deres rehabiliteringsforløb. Hermed gives det bedste grundlag for, at patienter og pårørende kan opnå et meningsfuldt hverdagsliv med neurologiske skade eller sygdom

3. VISION

Som **én indgang** til viden skal ViC etablere sig som **vidensbank og vidensformidler indenfor neurorehabilitering stilet til** sundhedsprofessionelle, patienter og pårørende, patientorganisationer, fagpolitiske fora samt virksomheder på tværs af hospitaler, sektorer, regioner og landegrænser. Ønsket er at samle viden, koordinere formidling og hermed aflaste højtspecialiserede funktioner indenfor det neurologiske speciale, som alle for nuværende har den funktion integreret.

ViC skal udvikle sit optageområde i perioden 2022-2025 således, at ViC er vidensbank og vidensformidler for først Region Midt og tværsektorielle parter, dernæst Vestdanmark med tværsektorielle parter med det endelige sigte at etablere et nationalt videnscenter med to leverandører, hvor Videnscenter for Neurorehabilitering og deres tværsektorielle parter i Østdanmark indgår.

4. MISSION

ViC skal indsamle, systematisere og formidle forsknings- og erfaringsbaseret viden om neurorehabilitering af patienter med medfødte og erhvervede sygdomme i hjernen, rygmarv, nerver og muskler. Dette i et tæt og systematiseret samarbejde med ovennævnte parter.

Indsamling, systematisering og formidling af viden indbefatter involvering af patienter og pårørende, der har særlig oplevelsesrelateret viden om, hvordan det er at indgå i rehabiliteringsforløb og leve med en neurologisk skade eller sygdom. Denne involvering opnås først og fremmest igennem allerede etablerede samarbejder mellem patienter, deres pårørende og klinikken, i uddannelse, i forskningsprocessen samt behovsdrevet innovation.

5. VÆRDIER

ViC arbejder ud fra Region Midtjyllands værdier: Dygtighed, Dialog og Dristighed.

Grundlaget er respekt for det enkelte menneskes muligheder og et helhedsorienteret fokus på funktion i stedet for sygdom. Arbejdsmetoder er samarbejde, den lærende tilgang og innovation.

6.6. ViC's særlige opgaver

ViC placerer sig i et kompakt og komplekst landskab af organisationer, som beskæftiger sig med neurologiske sygdomme, skader og rehabilitering.

Landskabet består af mange organisationer med divergerende og overlappende målgrupper, kernefunktioner eller ydelser. Organisationerne spænder vidt fra videnscentre, patientorganisationer, specialiserede rehabiliteringssteder (fase 1 til 4), faglige selskaber samt universitære samarbejdspartner inden for neurologien og rehabilitering.

ViC ser neurorehabilitering som en kompleks, mange facetteret proces involverende mange funktionsområder hos samme patient med involvering af mange faglige grupper, mange lægefaglige specialer, mange organisatoriske enheder samt mange lovgivningsområder. Neurorehabilitering spænder desuden bredt fra forholdsvis almindelige sygdomme som f.eks. stroke til sjældne sygdomme som f.eks. rygmærveskade og kroniske neurologiske lidelser. Viden og kompetencer skal være tilgængelige i alle forløb uanset i hvilken fase af rehabiliteringsforløbet patienten befinder sig i. Mange patienter vil profitere af at blive fulgt af specialister efter afsluttet hospitalsrehabilitering, så den enkelte patients rehabiliteringspotentiale bliver fuldt udfoldet.

På baggrund af en interessentanalyse med både interne og eksterne interessenter, gennemført af RHN samt Neurologi, RHV i foråret 2020, ser ViC i dette mangefacetterede landskab et behov for at:

- 1) **Øge tilgængelighed** til specialister og specialistviden om neurorehabilitering med et forslag om "**Én indgang**" uden at være monopoliserende.
- 2) **Øge profilering** af neurorehabiliteringsområdet, herunder særlig profilering af indsatsen i RHN, VCR og Klassisk Neurologi.
- 3) **Tilbyde overblik** over ydelser som kurser, uddannelse, udgående eller telefoniske konsulentydelse
- 4) **Forløse et stort potentiale for synergi og samarbejde** mellem parterne samt mellem disse og eksterne aktører. Dette igennem en øget samarbejdsindsats imellem domænerne praksis, uddannelse, forskning & innovation.
- 5) **Understøtte en øget omsætning og spredning** af den tilgængelige viden og praksisser
- 6) **Minimere kompleksiteten** af neuro-områdetets organisering, tilbud og viden.

ViC har således et ønske om at sikre: A) Strategisk impact og profilering af neurorehabiliteringsområdet, B) Øget flow og omsætning af specialistviden samt C) Forløse synergieffekt mellem klinik, uddannelse, forskning og innovation.

7. SUCCESKRITERIER FOR ViC

ViC skal måle sin succes på, om ViC **anvendes** i 'dagliglivet' på hospitalerne, i hjemmene, patientorganisationer, fagpolitiske kredse og erhvervslivet, hvor:

- patienter og pårørende oplever de får den rette støtte til at leve et meningsfuldt hverdagsliv
- sundhedsprofessionelle oplever de både bidrager til og erhverver sig den bedst tænkelige forsknings- og erfaringsbaseret viden, der er tilgængelig indenfor neurorehabilitering
- patientorganisationer og fagpolitiske fora inddrager ViC som en del af det politiske grundlag
- virksomheder oplever et tæt samarbejde om de bedst tænkelige teknologiske løsninger til gavn for patienter og pårørende

8. ORGANISERING

ViC ledes af en videnscenterleder, professor og en styregruppe med tilknyttet følgegruppe (Se kommissorier, bilag 2). ViC sikrer igennem et koordinationsudvalg den daglige udvikling og fremdrift af ViC's indsatser bl.a. ved projektgrupper (Se organisationsdiagram, bilag 3).

ViC's organisering har tværfaglig repræsentation af både offentlige, herunder universitære, og private samarbejdsparter som patientorganisationer, kommunale parter, Erfaringsforum Vestdanmark, Neurologien i Østdanmark samt industrien.

9. STRATEGISPOR

Der er to overordnede strategispor med overordnede opgaver som:

I: Indsamle og systematisere med overordnede opgaver:

- Skabe overblik over allerede udarbejdede og gældende oversigter for viden og praksis
- Udarbejde oversigter for viden og praksis, hvor det mangler og er muligt
- Skabe overblik over allerede eksisterende databaser på tværs af lande, regioner og sektorer
- Opbygge en ny fælles datainfrastruktur herunder database hvis relevant

II: Formidle med overordnede opgaver:

- Stå for massekommunikation og dialogbaseret kommunikation af viden og praksis:
 - Formidle de etablerede oversigter for viden og praksis
 - anbefal udvikling af områder, som mangler viden og vidensbaseret praksis
 - Kontinuerligt gøre opmærksom på værdien af datadrevet neurorehabiliteringspraksis
 - Sikre en stærkere profilering af neurorehabilitering
 - Transformere og formidle forskningsbaseret og praksisviden igennem dialogbaseret kommunikation som workshops, seminarer, konferencer med faglige selskaber og Videnscenter i Østdanmark

Der vil inden for de to strategispor vælges konkrete indsatser, der over tid og efter behov udbygges eller erstattes af andre indsatser. Patienter og pårørende vil kontinuerligt være centrale samarbejdsparter i valg af indsatsområder.

INDSATSOMRÅDER 2020-2022

I et tværfagligt samarbejde mellem praksis, forskning samt disse resultater er der valgt to indsatsområder for 2020-2022, som er praksisrelevant på tværs af Neurologi. De to områder er "Dysfagi" og "Et meningsfuldt hverdagsliv med en neurologisk skade eller sygdom". Der er igennem interessentanalysen (www.vicneuro.dk) identificeret flere fremtidige projekter med involvering af kommuner, patientorganisationer, universitære samarbejdsparter og industrien.

REFERENCELISTE

1. Specialevejledning for Neurologi, 2019, Sundhedsstyrelsen.
2. Para- og Tetraplegi – organisation af behandling og kontrol, 1994, Sundhedsstyrelsen.
3. National klinisk retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til voksne med nedsat funktionsevne som følge af erhvervet hjerneskade, herunder apopleksi – 8 udvalgte indsatser, 2014, Sundhedsstyrelsen.
4. Forløbsprogram for rehabilitering af voksne med erhvervet hjerneskade, 2019, Sundhedsstyrelsen.
5. Forløbsprogram for rehabilitering af børn og unge med erhvervet hjerneskade, 2011, Sundhedsstyrelsen.
6. Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade – apopleksi og transitorisk cerebral iskæmi (TCI),- traume, infektion, tumor, subarachnoidalblødning og encephalopati, 2020, Sundhedsstyrelsen.
7. Servicetjek af genoptrænings- og rehabiliteringsindsatserne til mennesker med hjerneskade, 2017, Sundhedsstyrelsens afrapportering og anbefalinger til den fremadrettet indsats.
8. Rigsrevisionens beretning om indsatsen over for patienter med hjerneskade afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger, 2016, Statsrevisorerne, Rigsrevisionen.
9. World Report on Disability, 2011, World Health Organization & The World Bank.
10. ICF. International Classification of Functioning, Disability and Health, 2001, WHO.
11. Hvidbog om rehabiliteringsbegrebet - Rehabilitering i Danmark, 2004.
12. Et nært og sammenhængende sundhedsvæsen i balance, Sundhedsaftalen 2019-2023, Region Midt.

Bilag 1: Faktaboks: Organisering af RHN, VCR & KN på Hospitalsenhed Midt

Regionshospitalet Hammel Neurocenter (RHN)	<p>RHN er geografisk placeret i Hammel, på Regionshospitalet Skive og Regionshospitalet Lemvig.</p> <p>RHN har en helt central rolle i regionen med en fælles regional visitation af patienter med behov for neurorehabilitering efter erhvervet hjerneskade.</p> <p>Udover neurorehabilitering af voksne varetager RHN ligeledes neurorehabilitering af børn og unge med erhvervet hjerneskade i henhold til Sundhedsstyrelsens specialevejledning for Pædiatri.</p> <p>RHN modtager patienter til højtspecialiseret rehabilitering fra hele Vestdanmark, og varetager hjerneskaderehabilitering efter erhvervet hjerneskade med svære motoriske, sensoriske eller kognitive udfald på både regions- og højt specialiseret niveau.</p>
Vestdansk Center for Rygmarvsskade (VCR), Regionshospitalet Viborg (RHV)	<p>VCR er organisatorisk forankret i Neurologi, RHV. VCR modtager patienter til højtspecialiseret rehabilitering fra hele Vestdanmark.</p> <p>VCR varetager neurorehabilitering ved para- og tetraplegi på højtspecialiseret niveau.</p>
Neurologi, Regionshospitalet Viborg (RHV)	<p>Neurologi, RHV modtager neurologiske patienter fra optageområdet og fra dele af regionen indenfor spasticitetsbehandling. Neurologi, RHV varetager neurorehabilitering af patienter med følger efter erhvervet hjerneskade på hovedfunktionsniveau. Desuden varetages neurorehabilitering af patienter med kroniske neurologiske sygdomme i form af symptomatisk behandling på både hoved-og regionsfunktionsniveau med opfølgende rehabilitering i kommunerne.</p>

Bilag 2: Kommissorium for ViC-styregruppe

Kommissorium for ViC-Styregruppe	
Formål	<p>Styregruppen skal bidrage til at sikre Videnscentrets:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vision om at være et kraftcenter for hele Vestdanmark, der igennem viden kan sikre optimale neurorehabiliteringsforløb for patienter og pårørende. • Mission om indsamling, systematisering og formidling af viden og praksis indenfor neurorehabilitering. <p>ViC er et videnscenter under Regionshospitalet Hammel Neurocenter (RHN) og Neurologi, Hospitalsenhed Midt (HE Midt).</p>
Udpegning af medlemmer	<p>Medlemmerne udpeges af RHN og Neurologi, HEM</p> <p>Udpegning sker ud fra hensyn til repræsentation, faglig baggrund og ansvarsområde.</p>
Medlemmer	<p>Videnscenterleder (formand) 1 professor, Neurorehabilitering 1-2 Centerledere for RHN, HEM 1-2 Afdelingsledere for Neurologi, HEM 1-2 Hospitalsledere, HEM Klinikchef, Vestdansk Center for Rygmarvsskade 1 forskningsansvarlig overlæge, Neurologi</p>
Opgaver	<p>Godkende overordnet strategi for ViC Godkende budget og regnskab for ViC Sikre forankring opadtil i regioner, kommuner, hos nationale og internationale parter Facilitere og understøtte større samarbejdsaftaler med eksterne parter (ikke de daglige faglige aftaler) Netværksdannelse Adgang til fondsmiljøer</p>
Mødekadence	Kvartalsvise møder á 1,5 times varighed
Mødebetjening	Videnscenterleder Sekretariatsbistand

Kommissorium for ViC-Følgegruppe

Formål	<p>At yde rådgivning, give inspiration og sikre innovative tilgange til løsning af ViC's opgaver og vision.</p> <p>Derigennem ønskes også involvering af samarbejdsparter i både Øst- og Vestdanmark og forankring af ViC i det neurologiske landskab.</p>	
Følgegruppe til styregruppen	<p><i>Interne</i> 1 professor, Neurorehabilitering (formand) ViC Videnscenterleder ViC kommunikationsrådgiver</p> <p><i>Eksterne</i> 1 Region Midtjylland (<i>Human First</i>) 1 Region Nord (<i>led. neur. overlæge</i>) 1 Region Syddanmark (<i>neur. overlæge</i>) 1 Østdanmark (<i>videnscenterleder Øst pendant</i>) 1 Neurologi, AUH (<i>professor, MD</i>) 1 kom. repræsentant RM og/eller KL (<i>KOSU</i>) 1 leder fra innovationsområdet (<i>professor Medico-teknik, AAUH</i>) 1 RYK (<i>Sundhedspolitisk konsulent</i>) 1 Scleroseforening (<i>formand for sundhedsgruppen</i>) 1 Hjernesagen (<i>direktør</i>) 1 Hjerneskadeforeningen (<i>direktør</i>) 1 Parkinsonforeningen (<i>direktør</i>) 1 Hjerneskadesamrådet (<i>formand</i>) 1 PLO 1 TUCV 1 Leder eller Kommunikationsstrateg fra andet videnscenter udenfor neurorehabilitering</p>	
Udpegning	Medlemmerne udpeges af ViC Styregruppe	
Opgaver	Faglig og kommunikativ rådgivning Sikring af behovsdrevet brugerinddragelse Bindeled mellem ViC alle sektorer og regioner Udbrede kendskabet til ViC's aktiviteter.	
Mødekadence	2 x årligt med 1,5 timers møde	
Mødebetjening	Videnscenterleder LB. Sekretariatsbistand LK.	

Organisationsdiagram Vestdansk Videnscenter for Neurorehabilitering

